

Valtionvarainministeriölle
Dnro: VM/1076/03.01.01/2019

Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston lausunto luonnokseen Valtioneuvoston asetuksesta asiakirjojen turvallisuusluokittelusta valtionhallinnossa

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa Valtionvarainministeriön asetusluonnokseen ja toteaa pelastuslaitosten yhteisenä lausuntona seuraavaa:

Pelastustoimi on Pelastuslain (379/2011) 24 §:n mukaisesti kuntien järjestämisvastuulla Valtioneuvoston vahvistamalla pelastustoimialueilla, joiden kunnat ovat sopineet keskenään sopimuksella pelastustoimen järjestämisestä. Pelastustoimi on täten kunnallista toimintaa ja uuden tulevan tiedonhallintalain mukaisesti osa tiedonhallintayksikköä tai itsenäinen tiedonhallintayksikkö, pelastuslaitoksen järjestämistavasta riippuen.

Pelastuslaitoksia sitoo laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta, jonka 24.1§:ssä on määrätty salassa pidettävistä asiakirjoista. Pelastuslaitoksen on huolehdittava näiden asiakirjojen asianmukaisesta käsittelystä, jotta kyseisten asiakirjojen luottamuksellisuus sekä eheys voidaan turvata.

Pelastuslaitosten tehtävistä määrätään Pelastuslain 27 §:ssä pykälässä, jonka mukaan pelastuslaitoksen tehtäviin kuuluu varoittaa väestöä vaara- ja onnettomuustilanteissa sekä osallistua kunnan varautumistehtäviin, mikäli tästä on kunnan kanssa erikseen sovittu.

Edelleen pelastuslain 10. luku velvoittaa pelastuslaitoksia huolehtimaan toimialueensa väestönsuojelusta sekä lain 11. luvussa väestönsuojista.

Edellä mainitut väestönsuojelua koskevat pelastuslain luvut pakottavat pelastuslaitokset käsittelemään, luomaan sekä säilyttämään sellaista tietoaineistoa, joka asetusluonnoksen sekä tiedonhallintalain mukaisesti paljastuessaan voi aiheuttaa vahinkoa maanpuolustukselle, poikkeusoloihin varautumiselle, sekä yleiselle turvallisuudelle tai muulla niihin rinnastettavalla tavalla Suomen turvallisuudelle.

Pelastuslaitoksia sitoo laki julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminnasta (10/2015), joka velvoittaa pelastusviranomaisia käyttämään turvallisuusviranomaisten yhteisiä palveluita.

Turvallisuusverkon käyttöveloitteen lisäksi pelastusviranomaiset käyttävät useita turvallisuusviranomaisten yhteisiä tietojärjestelmiä, joissa käsiteltävää tietoa on suojattava yhtenäisin ja yhteisin menetelmin. Tästä johtuen tietojen käsittelytapojen sekä suojaamisen menetelmien tulee olla mahdollisimman yhteneväiset niin käytännössä kuin lainsäädännön osalta. Mikäli yhtä Turvallisuusverkon käyttäjäorganisaatiota koskevat erilaiset lainsäädännölliset vaatimukset tietoturvallisuuden toteuttamiseksi, asettaa tämä turvallisuusverkon palveluntuottajille sekä tietojärjestelmien omistajille erityisiä haasteita varmistaa tietoaineiston sekä järjestelmien turvallisuuden toteutuminen.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto toteaa, että mahdollisuus turvallisuusluokittelun rajaamiseksi vain valtionhallinnon viranomaisiin luo turvallisuusviranomaisten välille erilaisia käsittelyvaatimuksia tietoturvallisuuden toteuttamisen osalta, mikäli turvallisuusluokiteltavaa tietoaineistoa ei voida käsitellä yhteneväisesti. Tämä uhkaa luoda tietojen vaihdolle sekä viranomaisyhteistyön toteuttamiselle uhan.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto esittää lausuntonaan, että turvallisuusluokittelua määrittävien säädösten sovellusala laajennetaan käsittämään kaikkia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 4 §:ssä tarkoitettua organisaatiota, toimielintä tai henkilöä, jotka saa oikeuden käsitellä sellaisia viranomaisen asiakirjoja, joissa käsitellään valtion turvallisuutta, maanpuolustusta, kansainvälisiä suhteita, poikkeusoloihin varautumista, väestönsuojelua tai yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja taikka mainittujen etujen suojaamiseksi toteutettuja turvallisuusjärjestelyjä. Tämä menettely myös selvittää, mitkä asiakirjat ovat salassa pidettäviä ja mitkä asiakirjat tulee turvallisuusluokitella viranomaisessa.

Simo Weckstén
Pelastusjohtajien puheenjohtaja,
Pelastuskomentaja

Vesa-Pekka Tervo
Pelastustoimen kehittämisspäällikkö